

4. mai 2026

ARUPÄRIMINE

Põlevkivivarude salajasest müümisest erafirmale

Lugupeetud rahandusminister

Eesti Energia müüs Uus-Kiviõli kaevandusõigused erafirma Viru Keemia Grupile. Tegemist on vähemalt 30 aasta põlevkivivaruga. Seejuures ei teavitatud tehingu plaanide kohta avalikkust ega Riigikogu. Lisaks pole Riigikogu näinud ka ostu-müügi tehingu väärtust ja tingimusi tõendavaid dokumente.

Selline otsus tekitab tõsiseid küsimusi nii läbipaistvuse, riigi strateegiliste huvide kui ka energiajulgeoleku tagamise osas. Avalikkusele jääb arusaamatuks, millistel kaalutlustel loovutati märkimisväärne osa Eesti põlevkivivarudest erafirmale ning miks ei peetud vajalikuks kaasata otsustusprotsessi ei parlamenti ega ühiskonda laiemalt.

Põlevkivi ei ole pelgalt majandusressurss, vaid Eesti üks olulisemaid strateegilisi varasid, millel põhineb suur osa riigi energiatootmisest ja varustuskindlusest. Arvestades, et Eesti Energia on riigiettevõtte ning selle varad kuuluvad sisuliselt Eesti rahvale, peab selliste otsuste tegemine olema maksimaalselt läbipaistev ja põhjendatud.

Lisaks tekitab muret asjaolu, et tehingu väärtusega seotud dokumente varjatakse Riigikogu eest. Ilma selleta ei ole võimalik hinnata, kas riik on saanud oma vara eest õiglast tasu või on tegemist otsusega, mis võib kahjustada Eesti majanduslikke ja strateegilisi huve pikemas perspektiivis. Avalikkusel peab olema selge ülevaade, millise hinnaga ja millistel tingimustel mitmekümne aasta jagu energiavaru on loovutatud.

Tehingut ümbritsev vähene läbipaistvus vähendab usaldust riigi otsustusprotsesside vastu. Kui tegemist on Eesti ühe olulisema loodusvara kasutamise ja tulevikuga, peab info olema avalik ning kontrollitav.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

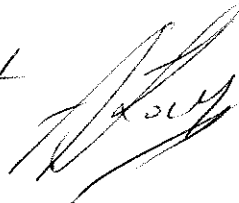

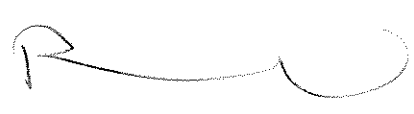
1. Kuidas otsus sündis? Kes olid otsuse langetamise peamised osapooled ja milline oli nende roll?
2. Te olete avalikult meedias tunnistanud, et teid ei teavitatud tehingust. Kuidas on selline asi võimalik?

Arupärimine

"04" 05.2026 Nr.1008

3. Eesti Energia nõukogus on rahandusministeeriumi esindaja. Kas rahandusministeeriumi esindaja roll pole teavitada olulistest Eesti Energia tehingutest, muudatustest ka antud vastutusala ministrit?
4. Meediast on läbi käinud, et Uus-Kiviõli kendantusõiguste ostu-müügi tehingu väärtus oli 15 miljonit. Kas te olete vastavaid dokumente näinud?
5. Riigikogu erikomisjoni liikmetele keeldutakse näitamast ametlikke dokumente, mis sisaldavad tehingu detaile ja hinda. Kas teie hinnangul on selline varjamine õigustatud?
6. Kas teie hinnangul on 15 miljonit õiglane väärtus 30 aasta põlevkivivarule? Kas tänaseks on teid teavitatud, kuidas selle summani jõuti?
7. Miks pole otsus ja tehing kajastatud ametlikes dokumentides, sealhulgas riigiettevõtte aastaaruandes?
8. Kas teile teadaolevalt arutasid teised valitsuse liikmed antud ostu-müügi tehingut ilma teid kaasamata?
9. Kas suunised Eesti Energiale Uus-Kiviõli kaevevälja müümiseks võisid tulla peaminister Kristen Michali ja riigisekretär Keit Kasemetsa poolt?

Lugupidamisega

Arastassia Kovalenko - Kõlvart
Aleksei Jergza for
Valdim Beichbrautser
Päivi Ender
Andrei Kurbelink